

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Libora Daňhela a soudkyň JUDr. Heleny Novákové a JUDr. Jitky Levové ve věci žalobce **K. Š.**, narozeného XXXXX, bytem v XXXXX, zastoupeného JUDr. Kamilem Mattesem, advokátem se sídlem v Moravském Krumlově, Smetanova 167, proti žalovaným **1. J. D.**, narozenému XXXXX, bytem v XXXXX, a **2. N. D.**, narozené XXXXX, bytem v XXXXX, oběma zastoupeným Mgr. Petrem Houžvičkou, advokátem se sídlem v Břeclavi, Jana Palacha 121/8, o 250.000,- Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaných proti rozsudku Okresního soudu v Břeclavi ze dne 8.2.2012, č.j. 9 C 347/2010-70, t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně se

a/ **m ě n í** ve výroku I o věci samé jen tak, že žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci společně a nerozdílně částku 250.000,- Kč s úrokem z prodlení za období od 27.10.2009 do 8.2.2012 ve výši 44.972,57 Kč a za období od 9.2.2012 do zaplacení ročně ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, v němž trvá prodlení žalovaných, zvýšené vždy o sedm procentních bodů, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku,

b/ **m ě n í** ve výroku II o náhradě nákladů řízení účastníků tak, že žalovaní jsou povinni zaplatit společně a nerozdílně žalobci na náhradě nákladů řízení částku 57.772,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Kamila Mattese,

c/ **m ě n í** ve výroku III o náhradě nákladů řízení státu jen tak, že žalovaní jsou povinni zaplatit společně a nerozdílně na náhradě nákladů řízení státu České republiky na účet Okresního soudu v Břeclavi částku 766,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

II. Žalovaní jsou povinni zaplatit společně a nerozdílně žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 50.094,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Kamila Mattese.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovaným povinnost zaplatit žalobci společně a nerozdílně částku 250.000,- Kč spolu s úrokem z prodlení z částky 250.000,- Kč za období od „27.100.2009“ do 8.2.2012 ve výši 44.972,57 Kč a za období od 9.2.2012 do zaplacení s ročním úrokem „výši“, která odpovídá v každém jednotlivém kalendářním pololetí trvání prodlení v procentech součtu čísla 7 a výše limitní sazby pro dvoutýdenní repo operace České národní banky vyhlášené ve Věstníku České národní banky ve výši platné vždy k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I), dále žalovaným uložil povinnost uhradit žalobci společně a nerozdílně na náhradu nákladů řízení částku 48.700,- Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce (výrok II) a povinnost zaplatit „státu“ společně a nerozdílně na účet Okresního soudu v Břeclavi na nákladech řízení částku 766,- Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok III).

Proti tomuto rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání žalovaní. Namítli nesprávnost závěru soudu I. stupně, že žalobci vzniklo právo odstoupit od smlouvy uzavřené účastníky dne 11.3.2005, neboť žalovaní nesplnili svůj závazek ze smlouvy se o žalobce starat a poskytovat mu obživu. Soud I. stupně neprovedl všechny účastníky navržené důkazy, zejména důkazy výpověďmi svědků navržené žalovanými. Žalobce zcela dobrovolně a svobodně žalovaným daroval částku 250.000,- Kč, oni se zavázali o něj pečovat. O sepisu smlouvy se účastníci dohodli až dodatečně, sjednali si další podmínky vrácení daru a tyto dle nich naplněny nebyly. O žalobce se vždy řádně starali a zajišťovali jeho obživu, ani svědek F. nevypovídal o skutečnostech, které by vnímal svými smysly, pouze popisoval jedinou událost, kdy krátkodobě navštívil dům žalovaných v souvislosti se stěhováním žalobce. Jeho výpověď o stavu pokoje žalobce byla zaujatá a ovlivněna blízkým vztahem k dceři žalobce. Některá jeho tvrzení ani neodpovídala skutečnosti, nepořádek v místnosti mohl být způsoben i stěhovacími pracemi. Rozpory ve výpovědi svědka soud I. stupně nijak neposoudil a vycházel z ní jako ze zcela pravdivé a věrohodné. Nevyslechl svědky navržené žalovanými, kteří by mohli vyvrátit nepravdivá a účelová tvrzení žalobce. Nezabýval se ani tím, že poskytnutá částka byla jako dar značně vysoká, proto se žalovaní rozhodli část poskytnutého daru vrátit a dne 22.6.2006 vrátili částku 50.000,- Kč. Žalovaní proto navrhli změnu napadeného rozsudku tak, že se žaloba zamítá.

V doplnění odvolání ze dne 17.12.2012 žalovaní dále uvedli, že žalobce se pokusil přípisem ze dne 9.10.2009 odstoupit od předmětné darovací smlouvy, avšak nijak konkrétně skutkově nepopisuje, v čem spatřuje neplnění povinností vyplývajících z uvedené smlouvy. Tvrzení žalobce jsou nereálná, neboť v nemovitosti žalovaných začal žít již v listopadu 2004 a žil zde až do dubna 2009. Pokud by se k němu žalovaní nechovali v souladu se sjednanými podmínkami soužití, lze si jen stěží představit, že by u nich bez jakéhokoliv upozornění na nevhodný stav po tak dlouhou dobu bydlel. Svědek F. mohl být zainteresován na výsledku sporu, převážná většina jeho tvrzení je nepřímých a účelových.

Žalobce ve vyjádření k odvolání žalovaných navrhl potvrzení napadeného rozsudku. Uvedl, že účastníci uzavřeli platnou smlouvu, v níž si sjednali možnost odstoupení v případě neplnění podmínky dané v článku II. Žalobce si našel žalované na inzerát, v němž bylo

nabízeno bydlení, takto žalovaní nabízeli bydlení starším osamoceným lidem a za to si od nich nechávali platit většinou svého důchodu. Žalovaní žalobci slíbili, že mu zajistí bydlení do konce života a budou se o něj starat, uklízet mu, prát, vařit a dělat vše, co bude potřebovat. Zpočátku se snažili navodit atmosféru rodiny, žalobce jim začal věřit a převedl jim své úspory, navíc jim dále měsíčně odváděl většinu svého důchodu, ke konci společného bydlení to byla částka kolem 7.000,- Kč měsíčně. Vztahy mezi účastníky se začaly zhoršovat, neboť žalovaní přestali plnit to, k čemu se zavázali, žalobce byl omezován posléze i v pohybu po domě a po zahradě, žalovaní mu přestali uklízet a nakonec jej opakovaně vyhazovali z domu. Svědek F. popsal zprostředkovaně to, co slyšel od žalobce, ale poskytl i přímou výpověď o tom, co viděl, když se žalobce z domu žalovaných stěhoval. Bylo tak nepochybně prokázáno, že žalovaní neplnili podmínky smlouvy ze dne 11.3.2005 a žalobci vzniklo právo na odstoupení od ní, které následně uplatnil. Noví svědci do případu nemohou vnést nové poznatky, vše se odehrávalo za zdmi domu žalovaných, žalobce celý život bydlel osamoceně a nemá přátele, kterým by se svěřoval.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně a řízení jeho vydání předcházející (§ 212 věta první, § 212a odstavec 1, 3, 5 občanského soudního řádu, dále jen o.s.ř.), a po zjištění, že odvolání je podáno oprávněným subjektem (§ 201 o.s.ř.), je přípustné (§ 201, § 202 a contrario o.s.ř.), je podáno včas (§ 204 o.s.ř.), je odůvodněno způsobilými odvolacími důvody (§ 205 odstavec 2 písmeno d/, e/ a g/ o.s.ř.), a po zopakování dokazování posléze uvedenými listinnými důkazy (§ 213 odstavec 2 o.s.ř.) dospěl k závěru, že odvolání žalovaných není důvodné.

Žalobce se v dané věci domáhá po žalovaných zaplacení částky 250.000,- Kč s příslušenstvím na základě tvrzení, že účastníci uzavřeli dne 11.3.2005 darovací smlouvu, na základě níž žalovaní obdrželi od žalobce částku 250.000,- Kč a zavázali se k plnění podmínek, pro jejichž neplnění žalobce od smlouvy odstoupit, přičemž taková možnost byla ve smlouvě přímo sjednána. Soud I. stupně žalobě vyhověl s odůvodněním, že byly splněny smlouvené podmínky pro odstoupení od uvedené darovací smlouvy a žalobce tento právní úkon učinil. S tímto závěrem se odvolací soud ztotožňuje.

Odvolací soud zopakoval dokazování darovací smlouvou ze dne 11.3.2005, z níž zjistil, že žalobce daroval žalovaným do jejich společného jmění částku 250.000,- Kč, žalovaní uvedenou částku převzali. K darování došlo pod dvěma podmínkami, a to, že žalovaní přenechají žalobci do užívání celý rodinný dům číslo popisné XXXXX na parcele XXXXX v katastrálním území XXXXX na adrese XXXXX v XXXXX spolu s přílehlým dvorkem a zahradou bez omezení, a že se budou o žalobce starat, zajišťovat jeho obživu, tedy stravu, jeho základní životní potřeby jako je praní osobního prádla, žehlení, úklid vymezených prostor pro bydlení, a to vše doživotně, a pro případ neplnění uvedených podmínek si účastníci sjednali právo žalobce od smlouvy kdykoliv jednostranně odstoupit a povinnost žalovaných vrátit žalobci přijatý dar. Dále odvolací soud zopakoval dokazování listinami ze dne 9.10.2009, jimž žalobce ve vztahu ke každému z žalovaných odstoupil od uvedené darovací smlouvy s odůvodněním, že nebyly splněny podmínky smlouvy, a to přenechání do užívání celého rodinného domu číslo popisné XXXXX v XXXXX a zajištění péče o obživu žalobce, praní, žehlení a úklid jím obývaných prostor.

Dle ustanovení § 628 odstavec 1 občanského zákoníku, dále jen o.z., darovací smlouvou dárce něco bezplatně přenechává nebo slibuje obdarovanému, a ten dar nebo slib přijímá.

Dle ustanovení § 48 odstavec 1 o.z. od smlouvy může účastník odstoupit, jen jestliže je to v tomto zákoně stanoveno nebo účastníky dohodnuto.

K darování dochází smlouvou uzavřenou mezi dárce a obdarovaným, kdy dárce bezplatně poskytuje nebo se zavazuje poskytnout obdarovanému určitý majetkový prospěch, aniž by k tomu měl právní povinnost, a obdarovaný tento dar nebo slib přijímá. Jedná se o dvoustranný právní úkon, k jehož pojmovým znakům patří předmět daru, bezplatnost a dobrovolnost. Bezplatnost je charakterizována tím, že za dar, případně za darovaný slib, nemá dárce dostat nic, co by mělo majetkovou hodnotu, je však možné darování, s nímž je spojen závazek obdarovaného k protislužbě, která nemá majetkovou hodnotu. Darování může být vázáno na splnění podmínky odkládací nebo rozvazovací. Právními následky odstoupení od smlouvy je zrušení smlouvy od samého počátku a pokud již na ni bylo plněno, povinnost jejich účastníků vypořádat se podle zásad o bezdůvodném obohacení.

Z dokazování provedeného soudem I. stupně a jeho zopakováním v odvolacím řízení bylo prokázáno, že účastníci uzavřeli dne 11.3.2005 darovací smlouvu, podle níž žalobce žalovaným daroval částku 250.000,- Kč a žalovaní tento dar přijali. Účastníci si přitom sjednali pro žalobce možnost odstoupení od smlouvy pro případ nesplnění podmínek uvedených v článku II smlouvy, tedy přenechání žalobci do užívání celý rodinný dům číslo popisné XXXXX na parcele XXXXX v katastrálním území XXXXX na adrese XXXXX v XXXXX spolu s přílehlým dvorkem a zahradou bez omezení a zajištění péče o žalobce, jeho obživy, tedy stravy, jeho základních životních potřeb, jako je praní osobního prádla, žehlení, úklid vymezených prostor pro bydlení, a to vše doživotně. Žalobce od uvedené darovací smlouvy písemně odstoupil ve vztahu k oběma žalovaným dne 9.10.2009 pro neplnění obou podmínek darovací smlouvy, a to zcela důvodně. Již ze shodného skutkového tvrzení účastníků bylo prokázáno, že žalovaní žalobci nepřenechali do užívání celé shora uvedené nemovitosti, nýbrž pouze jejich část, konkrétně jeden pokoj sloužící k samostatnému užívání, zatímco ostatní prostory domu byly určeny buď pouze k výlučnému užívání žalovaných, případně dalších osob v domě s jejich souhlasem bydlících, případně ke společnému užívání, pokud se jednalo o společné části domu, jako je kuchyně nebo sociální zařízení, jako společný pak byl užíván i přílehlý dvorek a zahrada. Bez ohledu na skutečnost, zda v řízení bylo prokázáno, zda žalovaní plnili druhou podmínku darovací smlouvy, a to zajištění péče o žalobce těmi činnostmi, k nimž se zavázali, je nutno dospět k závěru, že již nesplněním první ze dvou sjednaných podmínek byl dán důvod pro odstoupení od darovací smlouvy a rovněž z tohoto důvodu bylo žalobcem od smlouvy skutečně odstoupeno. Odvolací soud tak dospěl k závěru, že již nebylo nutno přezkoumávat správnost závěru soudu I. stupně o naplnění druhé podmínky darovací smlouvy od odstoupení od ní a případné neúplné dokazování doplňovat výsledkem žalovanými navržených svědků, neboť tito byli navrženi k prokázání jejich tvrzení o tom, že plnili druhou podmínku sjednanou v darovací smlouvě, a to zajištění péče o žalobce. Zjištění toho se již stalo nadbytečným, neboť pro odstoupení od smlouvy postačovalo neplnění kterékoli z uvedených dvou podmínek a nepřenechání označených nemovitostí žalovaných v celém rozsahu k neomezenému užívání žalobci bylo prokázáno, jak je již shora, ze shodných tvrzení obou účastníků a vyplynulo navíc i z výpovědi svědka F..

Pokud žalovaní poukazovali na skutečnost, že z provedeného dokazování, a to ze shodných tvrzení účastníků a z potvrzení ze dne 22.2.2006, bylo prokázáno, že žalobci vrátili částku 50.000,- Kč, je třeba uvést, že mezi účastníky nedošlo ke shodnému skutkovému tvrzení o tom, že uvedená finanční částka byla vrácena z daru poskytnutého ve výši 250.000,- Kč na základě darovací smlouvy ze dne 11.3.2005, když taková skutečnost byla tvrzena žalovanými, nikoli však žalobcem, který naopak tvrdil, že tuto částku mu žalovaní vrátili z částky 232.000,- Kč, kterou jim měl rovněž darovat tak, že nechal převést následně po uzavření darovací smlouvy ze dne 11.3.2005 další peníze ze svého účtu na jejich účet, aniž by však s takovým jednáním byl srozuměn a následně po poradě s advokátem JUDr. Machovským žalované vyzval k vrácení převedené částky a byla mu vrácena pouze částka 50.000,- Kč. Ani z obsahu listiny ze dne 22.2.2006 podepsané žalobcem i žalovanými nevyplývá, o jaké plnění se v případě převzetí částky 50.000,- Kč žalobcem od žalovaných mělo jednat, a za situace, kdy v uvedené době žalobce po žalovaných nepožadoval vrácení předmětného daru ve výši 250.000,- Kč, když výzva byla učiněna až po několika letech po jeho odstěhování z domu žalovaných písemně dne 9.10.2009, je třeba vyjít z toho, že částka 50.000,- Kč byla vrácena jako částečné plnění z částky převedené žalobcem na účet žalovaných, jak bylo tvrzeno žalobcem, což ostatně není v rozporu ani s tvrzením žalované, která uváděla, že částka 50.000,- Kč byla vrácena z peněz, které byly žalovaným žalobcem darovány.

Soud I. stupně rovněž zcela správně žalobě vyhověl, i pokud bylo požadováno příslušenství pohledávky, neboť žalovaní se se zaplacením dostali do prodlení v den následující po uplynutí doby splatnosti žalované částky uvedené ve výzvě k zaplacení, tedy dne 27.10.2009, přičemž výše úroku z prodlení požadovaného žalobcem se správně odvíjí od repo sazby stanovené Českou národní bankou a platnou pro první den příslušného kalendářního pololetí, v němž trvá prodlení žalovaných, zvýšené vždy o sedm procentních bodů (§ 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb. ve znění účinném do 30.6.2010 dle přechodného ustanovení článku II nařízení vlády č. 33/2010 Sb.).

S ohledem na vše shora uvedené byl proto rozsudek soudu I. stupně ve výroku I o věci samé dle ustanovení § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrzen, když jeho formální změna se týká pouze správného uvedení data počátku prodlení a přesné formulace výše úroku z prodlení odpovídající znění citovaného vládního nařízení.

Ve výroku II o náhradě nákladů řízení účastníků byl rozsudek soudu I. stupně dle ustanovení § 220 o.s.ř. změněn, neboť soud I. stupně nepřiznal žalobci náhradu daně z přidané hodnoty, jejímž plátcem zástupce žalobce je, jak vyplývá z Rozhodnutí o registraci k dani z přidané hodnoty vydaného dne 30.1.2012 Finančním úřadem v Ivančicích. Náklady řízení žalobce jsou tak tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 5.000,- Kč, zaplacenou zálohou na provedení důkazu ve výši 500,- Kč, odměnou jeho zástupce ve výši 42.300,- Kč dle ustanovení § 3 bod 5. vyhlášky č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení, dle přechodného ustanovení článku II vyhlášky č. 64/2012 Sb. s ohledem na dobu ukončení řízení před soudem I. stupně ve znění účinném do 29.2.2012, dále jen „vyhlášky“, třemi paušálními částkami náhrady hotových výdajů zástupce žalobce po 300,- Kč, celkem 900,- Kč dle ustanovení § 11 odstavec 1 písmeno a/, d/ a g/

vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, dále jen „advokátní tarif“ (převzetí a příprava zastoupení, sepis žaloby a účast zástupce žalobce u jednání soudu I. stupně konaného dne 24.8.2011) a částkou 9.072,- Kč představující 21% daň z přidané hodnoty. Celkem tak náklady řízení žalobce před soudem I. stupně činí částku 57.722,- Kč, která je splatná k rukám jeho zástupce (§ 149 odstavec 1 o.s.ř.).

Ve výroku III o náhradě nákladů řízení státu byl rozsudek soudu I. stupně dle ustanovení § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrzen, neboť povinnost k náhradě nákladů řízení státu byla správně dle ustanovení § 148 odstavec 1 o.s.ř. uložena v řízení neúspěšným žalovaným, odvolací soud pouze formulačně upřesnil znění uvedeného výroku v označení státu jakožto příjemce náhrady nákladů řízení, jímž je Česká republika.

Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení je odůvodněn ustanovením § 224 odstavec 1 a § 142 odstavec 1 o.s.ř. V odvolacím řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů odvolacího řízení tvořených odměnou zástupce ve výši 40.800,- Kč dle ustanovení § 3 bod 8. vyhlášky ve znění účinném od 1.3.2012 dle přechodného ustanovení článku II vyhlášky č. 64/2012 Sb., dvěma paušálními částkami náhrady hotových výdajů zástupce žalobce po 300,- Kč, celkem 600,- Kč dle ustanovení § 11 odstavec 1 písmeno d/ a g/, § 13 odstavec 3 advokátního tarifu (sepis vyjádření k odvolání a účast zástupce žalobce u jednání odvolacího soudu konaného dne 2013) a částkou 8.694,- Kč představující 21% daň z přidané hodnoty. Celkem tak náklady odvolacího řízení žalobce činí částku 50.094,- Kč, která je rovněž splatná k rukám jeho zástupce.

Proti tomuto rozsudku **j e** přípustné dovolání, jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolení se podává u soudu I. stupně do dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozsudku.

V Brně dne 18. dubna 2013

JUDr. Libor Daňhel, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Renata Kobzová